

340

19 juli 2026

Van Achterbroek naar Grimbergen:

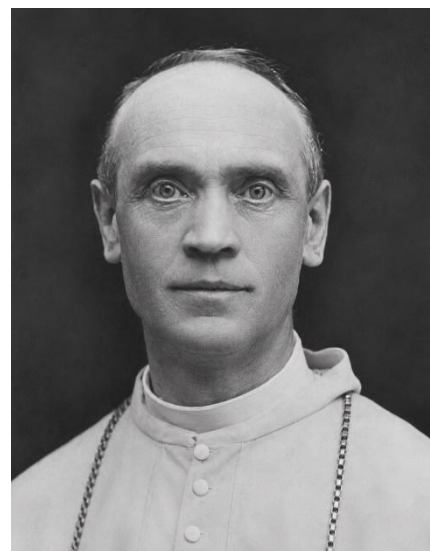
Het opmerkelijke levenspad van Prelaat Hiëronymus Hoppenbrouwers (1860–1941)

Elke streek heeft figuren die uitgroeien tot stille helden van de geschiedenis. Voor Achterbroek en de gemeente Kalmthout is Ludovicus (Ludo) Hoppenbrouwers daar een treffend voorbeeld van. Als zoon van de Kempen klom hij op tot de hoogste religieuze regionen van de abdij van Grimbergen. Een terugblik op een leven gewijd aan gebed en arbeid.

Stevige Kempense worteling

Ludovicus Hoppenbrouwers werd geboren op 12 maart 1860 in Achterbroek. Volgens genealogische bronnen was hij het zevende en jongste kind in een gezin dat diep verankerd was in de Kempense bodem. Zijn vader, Joannes Baptista Hoppenbrouwers (1816–1894), was een bekende landbouwer en later rentenier in Achterbroek-Kalmthout. Zijn moeder, Carolina Josepha Hens (1815–1865), was afkomstig uit Wuustwezel. Het echtpaar trad op 1 juni 1841 in Wuustwezel in het huwelijk.

Ludovicus Hoppenbrouwers

Ludovicus groeide op in een hecht gezin van acht kinderen. Zijn broers en zussen waren: Franciscus Dominicus (geboren rond 1841 en vermoedelijk snel gestorven), Augustinus (August) (1842–1916), gehuwd met Maria Josepha Joosen, Franciscus Xaverius (°1844), Joanna Catharina (1847–1919), gehuwd op 25 november 1874 met Joannes Baptista Josephus Vandekeybus (1852–), Philippus (1849–1923), gehuwd op 26 november 1873 met Joanna Cornelia Van Hooydonck (1849–1919), Cornelius Josephus (1857–1865). De familie kende ook verdriet; zo overleed zijn moeder Carolina in 1865, toen Ludovicus

HEIDE VERTELT VZW - WANDELZOEKTOCHT:
“LEER JE DORP KENNEN”

VAN 4 JULI TOT EN MET 13 SEPTEMBER

DEELNAME GRATIS
€ 1000 aan prijzen

Formulieren af te halen bij:

- Café Sandy
- Café 't Centrum
- Eetstation
- Visit Kalmthout
- Dagbladhandel Pelckmans-Bouckaert

slechts vijf jaar oud was. Het opgroeien in deze landelijke omgeving, te midden van zijn broers en zussen, legde waarschijnlijk de basis voor zijn plichtsbesef en werkethiek.

De roeping

Op 19-jarige leeftijd, op 2 september 1879, verliet Ludo de vertrouwde geboortegrond om in te treden in de abdij van Grimbergen. Op 30 september 1879 werd hij officieel ingekleed door prelaat Van Put en nam hij de kloosternaam Hiëronymus aan. Zijn religieuze loopbaan verliep gestaag:

19 augustus 1881: Hij legde zijn religieuze professie af.

20 december 1884: Hij werd diaken gewijd.

21 maart 1885: Hij ontving de priesterwijding.

Een man van verantwoordelijkheid

Binnen de abdijsmuren viel Hiëronymus al snel op door zijn toewijding. Hij doorliep tal van functies: hij was achtereenvolgens circator (*een **circator** is een aangestelde pater of monnik in een kloostergemeenschap die verantwoordelijk is voor het handhaven van de tucht en de orde binnen de abdij*) en novicemeester. In 1887 werd hij supprior en na de abtskeuze van prelaat Lahaise werd hij in 1897 benoemd tot prior, waarbij hem ook de verantwoordelijkheid als broedermeester werd toevertrouwd.

Abt van Grimbergen

Op 10 februari 1916 volgde de bekroning van zijn inzet: de gemeenschap verkoos hem tot abt van de abdij van Grimbergen. Op 21 maart 1916 ontving hij de abtszegening uit handen van kardinaal Mercier. Als abt koos hij voor de klassieke benedictijnse spreuk "Ora et Labora" (Bid en Werk). Onder zijn leiding beleefde de abdij een historisch hoogtepunt in 1928, toen het 800-jarig bestaan van de abdij met veel luister werd gevierd.

Een leven in dienst

Prelaat Hoppenbrouwers leidde de abdij door een uitdagende periode, inclusief de nasleep van de Eerste Wereldoorlog en de moeilijke jaren van de Tweede Wereldoorlog. Hij bleef zijn ambt vervullen tot zijn overlijden op 27 december 1941, op 81-jarige leeftijd. Met zijn overlijden verloor Grimbergen een gewaardeerd leider en verloor Achterbroek een van haar meest opmerkelijke zonen. Het verhaal van Ludo Hoppenbrouwers blijft een trots en inspirerend hoofdstuk in de lokale geschiedenis; het is het verhaal van de boerenzoon uit een hardwerkend Kempens gezin die door toewijding een spilfiguur werd in het religieuze leven van Vlaanderen.

Artikel uit het weekblad 'Zondagsvriend' van 11 oktober 1931.

De abdij van Grimbergen. Toen in November 1915, de prelaat overleed, volgde de Hooogerwaarde Heer Hoppenbrouwers hem in zijn ambt; hij staat dus reeds bijna 16 jaar aan het hoofd der Norbertijner Abdij van Grimbergen. Bij de plechtigheid in de Abdijkerk waren vele prelaten aanwezig. Mgr. Crets, abt van Averbode en Generaal van de Orde van Premonstreit, in bisschopsornaat, verleende pontificale assistentie, terwijl de jubileerende abt, Mgr. Hoppenbrouwers zelf, het H. Misoffer opdroeg. Aan de plechtigheid werd deelgenomen door Hoogeerw. Heer Hoppenbrouwers. De ronde heuvelruggen, met groene velden bedekt, liggen in de heerlijke morgenzon en een zachte herfstgeur zweeft over het land. Boomen met krachtige bladerdekken rijzen op, omzoomen de heuvels; hier en daar duiken huizengroepen

even op om bij een kromming van den weg weer even plotselings te verdwijnen. Het is een heerlijk land, een land waar een gouden zonneschijn over licht, een land met eeuwenoude geschiedenis. En de weg kronkelt langs de heuvelrijen, door het veld in allerlei bochten, telkens nieuwe vergezichten openende, tot plotselings, te midden van een partij boomen, een stompe toren zijn massieve gedaante verheft; een lang dak, een koepel, meer zien we niet, en de steenweg kronkelt het dorp Grimbergen in, dat zich vriendelijk in een herfstzonnetje koestert. Rond de kerk is een kerkhof, schilderachtig, met verweerde houten kruisen, groen omwassen grafzerken en overwoekerd van gras en onkruid. Nu ligt de Abdijkerk voor ons met haar vreemden, gesloten voorgevel, een ruwe steenbrok, in sterk contrast met den rijkdom, welken de kerk zelf bevat.

Daar binnen ruischt het orgel, klinken gewijde zangen, een grootsche plechtigheid wordt gevierd in de Norbertijner Abdij van Grimbergen. Hoogerwaardig Heer Hoppenbrouwers, abt van Grimbergen, viert het gouden feest zijner klooster-geloofte.

De Hoogerw. Heer Hoppenbrouwers werd te Achterbroeck-Calmphout geboren, op 12 Maart 1860, zoodat hij in zijn 70 jaar reeds is ingetreden. Na gestudeerd te hebben aan het College van Herenthals, deed hij op 30 September 1879 zijn intrede in de Abdij. Het was als leeraar dat hij hier optrad aan

de school die aan de Abdij van Grimbergen verbonden is. Den 19 Augustus 1881 legde de tegenwoordige abt zijn kloostergeloofte af in handen van den toenmaligen prelaat Van Put. Z. p. In 1885 ontving hij de H. Wijdingen, en in 1897 werd hij door den prelaat Lahaise uitverkoren tot priorsambt. Eenige jaren geleden, heeft de Abdij haar achtste eeuwfeest gevierd. Het stichtingsjaar wordt aangenomen 1128 te zijn; rond dien tijd toch werden door den H. Norbertus-kloosterlingen naar het verlaten heiligdom van Grimbergen gezonden, waar eerst Augustijnen, later Benedictijnen gewoonnd hadden, daar verdreven door voortdurende oorlogen en plunderingen.

De Abdij heeft een zeer afwisselende geschiedenis, en haar wapen, een uit zijn asche rijzende Phenix, is wel heel toepasselijk. (De Phenix stelt in de liturgische symboliek tevens de Verrijzenis van Christus voor). De leuze der Abdij die er onder staat, luidt: *Salvos Fac Scrvos Tuos* (Redt uwe dienaars). Het ergste heeft de Abdij wel geleden onder de Franschen, die haar totaal vernielden en de steenen voor andere doeleinden gebruikten. Alleen de in 1660 gebouwde kerk bleef gespaard. De Abdij is echter nogmaals uit

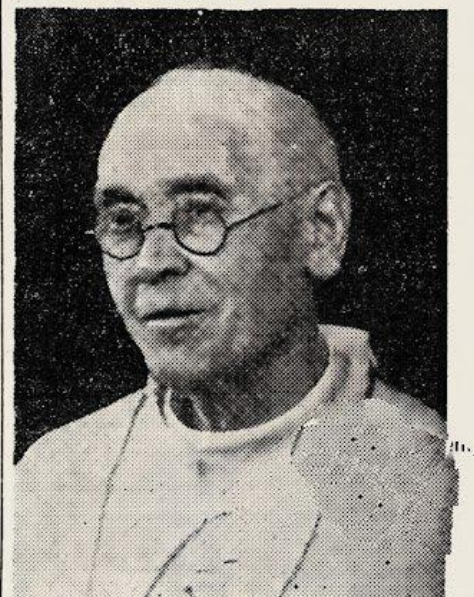
Hoogwaardig Heer Hoppenbrouwers overleden

Prelaat der Norbertijner Abdij van Grimbergen

Zaterdagvoormiddag, 27 December, ontsliep zacht in den Heer Hoogwaardig Heer Hieronymus Hoppenbrouwers, prelaat der Norbertijner abdij van Grimbergen.

De geliefde prelaat werd geboren te Achterbroek-Kalmthout op 12 Maart 1860. Na zijne humaniora aan 't College van Herenthals, waar hij studeerde o. a. met Hoogw. Heer Crets, prelaat van Averbode, ging hij naar de abdij van Grimbergen om er zijn lang en voorbeeldig kloosterleven te beginnen. Hij deed zijn geloften op 19 Augustus 1881 en werd priester gewijd den 21 Maart 1885.

Reeds te voren had hij zijn jonge krachten besteed aan de opvoeding der kinderen in de Vrije School van Grimbergen: als priester werkte hij onvermoeid aan 't heil der zielen door predikatiën en parochiedienst. Hij werd Supprior, dan lange jaren Prior en ten slotte, na Hoogw. Heer prelaat La Haise werd hij tot Abt gekozen op 10 Februari 1916 en op 21 Maart daarna plechtig gewijd door Zijne Eminentie Kardinaal Mercier, z.g.

Figuur 1 Overlijdensbericht uit "Het algemeen nieuws" van 30 december 1941

de puinhoopen verzezen; gedurende den oorlog werd een belangrijk stuk bijgebouwd, en op een der hierbij geplaatste photos kan de lezer een der schoone, nieuwe kloostergangen zien.

De kerk der Abdij werd - zooals daareven gezegd - gebouwd in 1660, 't is te zeggen in dat jaar werd aan den bouw begonnen; de architect, de Norbertijner monnik Van Zinnick, overleed hetzelfde jaar. In 1699 moesten de werken worden stopgezet, daar er geen voldoende middelen waren om door te werken en voortdurende oorlogen voorloopig alle uitzicht op herstel der financies benamen. Zonder afgebouwd te zijn, werd dan de voorgevel er tegen aangeplaatst, die zonder eenige versiering, slechts een ruwe kale muur, wel zonderling aandoet tegenover de rest van dit prachtige bouwwerk; het gebouwtje dat oorspronkelijk voor den huidige gevel stond, is ook weggebroken, en de muur alleen is blijven staan, zoodat een heel stuk vooraan de kerk ontbreekt.

De kerk zelf is vol schatten, niet alleen heerlijke schilderstukken, maar ook prachtige beeldhouwwerken. In de eerste plaats wel den zeldzamen preekstoel die aan Verbruggen wordt toegeschreven, en waarop zich een beeltenis bevindt van Sint Servatius, patroon van Grimbergen, van Sint Augustinus en St Norbertus, die verplettert den ketter Tanchelm, eertijds den schrik der Augustijnen, die te Grimbergen woonden. Aan denzelfden beeldhouwer worden ook de biechtstoelen en het gestoelte toegeschreven. In de kerk zijn vier biechtstoelen, elk met vier figuren en daarboven koppen in halfverheven beeldhouwwerk. Elk der figuren is een kunstwerk op zichzelf. Het geweldige altaar is het werk van Jan Langhermans. Bewonderenswaardig in deze majestueuze kerk, met haar ontzagwekkende afmetingen, is de heerlijke rust die er heerscht onder de machtige zuilen, waartusschen de zijaltaren staan.

Die graven van abten en prinsen, vooraan het hoogaltaar, zijn evenals het hoogaltaar zelf, in wit en zwart marmer. Opzij is daar een deur naar de sacristij voert. Deze Sacristij is iets eenigs. De zoldering is één groote schilderij van een onbekenden meester, voorstellende de Verheerlijking van den H. Norbertus. Kleinere schilderstukken zijn verdeeld over de lambrizeering. De indruk dien men krijgt als men de hooggezolderde sacristij binnenkomt, is onbeschrijfelijk. Van uit de sacristij komt men in de lange kloostergangen, die uitgeven op de uitgestrekte tuinen, waar een zalige rust heerscht en vele bloemen op het groene graskleed pronken. Nog vele schatten prijken in de kerk, die we hier niet alle hebben kunnen opsommen, daar het ons te ver zou voeren; we hebben alleen gedacht in dit kort overzicht iets aan te halen van het vele dat er te Grimbergen te bewonderen valt.

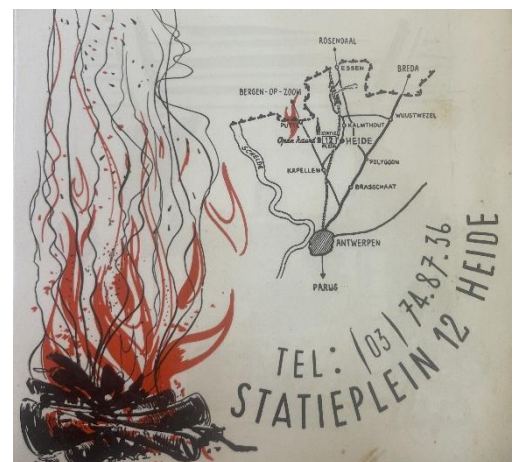
(Bijdrage van Wim Kuyps)

Deze week nog eentje van May Dale!

Op nen weekdag in den winter,
Is 't in Heide vroeg gedaan.
Dan kunde om 8 uur 's avonds,
in uw vaan op straat gaan.
De meeste mensen zijn aan 't slapen,
of naar den TV aan 't gapen.
Vrouwen wachten op hunnen man,
die toch al lang, toch zijn kan.....

Refrein:

In 't cafe den open heerd,
wordt er dikwijls nen beet verteerd.

In den heerd, den open heerd,
wordt er dikwijls nen beet verteerd.
dan marcheert den telefoon,
voor Marcel, den Dolf of Mon
is mijn ventje, is mijn ventje,
soms bij u, stuurt hem gauw naar huis,
want si, zijn eten wordt helemaal koud
En 't is juist nen hamelen-bout.
Dat hem komt, dat hem komt,
want zijn kinderen zijn weeral stout.
Dan geeft Wieske nog één pintje,
Mayke zegt: kom, ga nou vrindje,
't is wel spijtig, 't is wel spijtig;
drinkt al gauw olle pintje uit!

In café Den open heerd,
wordt er dikwijls nen beet verteerd.
In den heerd, den open heerd,
wordt er dikwijls nen beet verteerd.
Dan komt Wieske met Louis,
soms Roland met zijn Marie,
en ze drinken en pinken,
niemand spreekt van naar huis te gaan,
want si, als Jacques, of Jean of Sus,
met z'n bende komt.

dan staat alleman verstond
Da's de ploeg, dat 's de ploeg
die in 't drinken allen versloeg,
dan eten ze "zouten mondjes"
blokskes kaas met cornichontjes,
is dat lekker, is dat lekker,
mensen eet olle schotel uit.

Eens de zaterdag gekomen,
Alleman komt uit zijn bad,
zegt t' vrouwke: kom gedomme,
'k heb dees week nog nikske gehad,
we gaan er samen ene pakken,
we besparen vuur en licht,
zien een vrindelijk gezicht.

Vraag om wat aanvulling... Heide Vertelt van vorige zondag

Op de hoek van de Bareelstraat en het kapelletje?

Na een zoektocht met hulp van Jean Bastiaensen en het boek van Alfons Tirelire *"Beevaart in het Beekdal"* uitgegeven in 1959, daar lezen we op pagina 157 -158:

Het kapelletje stond ongeveer op de hoek van de Bareelstraat met de Kapellensteenweg, maar iets verder achterin, achter waar nu het Chinese restaurant Jade Garden is. Het was de toenmalige eigenaar van dit huis, Peerke Jacobs, die een stukje grond daarvoor afstond. Hij metste de kapel, en het Mariabeeld werd geleverd door pastoor Peeraer, die pastoor van Kalmthout was van 1936 tot 1939. Het werd dus in die periode gebouwd.

Frans Peeters vertelt de geschiedenis van de *"Bezemhei"*, de beste volksbuurt van gans Kalmthout: *"Hier woonden, voor 1914, de ganzenrijders en de mezenvangers. En diezelfde mannen trokken ieder jaar te voet naar Scherpenheuvel onder leiding van Neleke de Coster. Veertig mannen, allen uit de "Bessemaai", achter hun blauwe processievaan, gerij en paard van voerman Van Thillo achterop! s' Avonds ging de pastoor met misdienaars en kruis de beevaarders afhalen aan het Kapelletje van Heide"*.

"Wij kwamen vroeger bijeen om het Kapelletje te bouwen, we hadden geen geld rond gehaald, maar we mochten op de grond van Peerke bouwen en er werd door ons gemetseld en geschilderd. Bij de wijding, op een zondag, hadden die van de Bessemhei een podium (een 'theatertje') gebouwd, waarop een harmonium stond dat door de koster Van der Avert werd bespeeld. Die van Loosterbos onderhouden het

en ik (Frans Peeters) schilder het ieder jaar op. Of wij bidden in mei? Elke avond van de week, en zeker vijftig mensen. De dochter van de brigadier las voor. Wie daar allemaal was: Heel de familie Oosterbos, Mie Simons, de garde Nellis Peeters, Liza en Jef Peeters, de vrouw van de brigadier... Er kwamen er misschien meer naar 't kapelleken dan 's zondags naar de kerk!

De toenmalige onderpastoor van Kalmthout, die in de maand mei alle kapelletjes aandeed, las hier ook de mis.

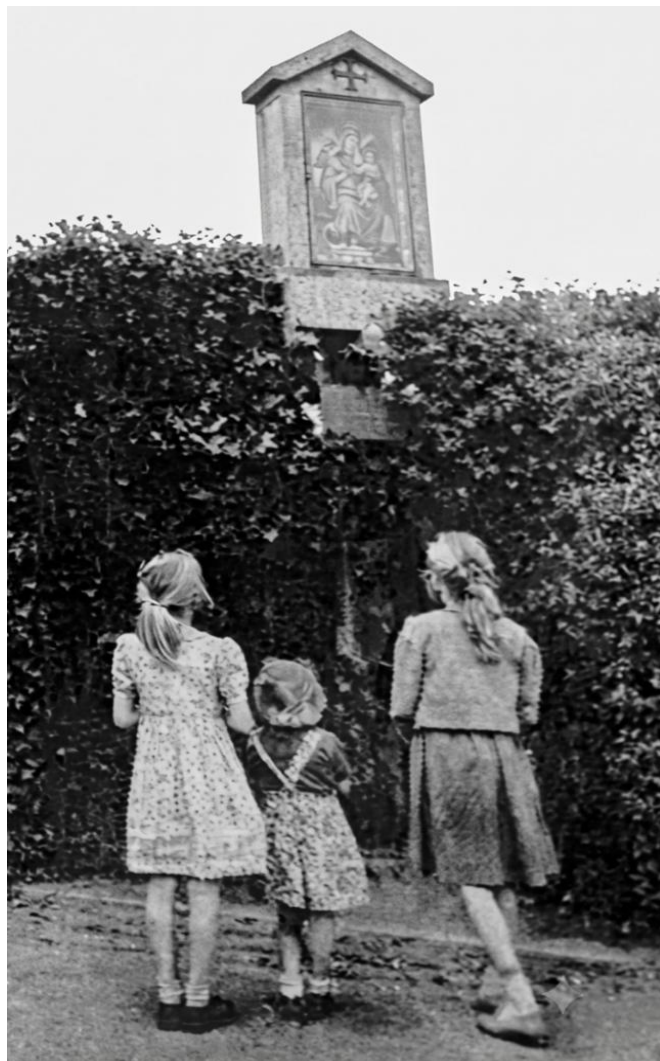
Het meisje rechts op de foto is het nichtje, Lucienne Nagels, van Jean Bastiaensen. Zij herinnert zich nog heel goed dat in de jaren '50 iedere avond in mei bijna heel de Bareelstraat en omgeving er kwam bidden én zingen. Er werden tekstblaadjes gemaakt en zij was degene die deze onder de aanwezigen verdeelde. Tante Martha Bastiaensen, was er iedere avond bij, apetrots op haar dochter Lucienne die toen ook de voorbidder was. Nadien bleven de aanwezigen nog lang hangen, een ideaal moment om nog wat te kletsen.

Bij de wijding deed iedereen mee. Ten andere, als er in Kalmthout iets te doen was, dan is "d'haai" altijd boven! Denk maar aan 1950 toen we een erewacht met bezems rond Onze-Lieve-Vrouw vormden.

Een rode buurt hier? Er is geen tegenwerking, geen steentje wordt er ooit gegooid en de blommekens blijven maanden staan".

Tot het verhaal van Frans Peeters, en zo is er weeral een mysterie opgelost.

(Bijdrage van Paul Witters)

Nederlander gaat vertellen over de Belgische staat!

Uitgerekend op dinsdag 21 juli gaat de Nederlandse Kalmthoutenaar Rob Grootendorst vertellen over de geschiedenis van ons vaderland België. Niet zo vreemd als je weet dat wij voor 1830 een gemeenschappelijke geschiedenis hadden met de Nederlanden. Hij heeft verzekerd dat het voor iedereen een interessant verhaal kan worden. Afspraak om 14u in het Ernest Albert Kunsthuis, iedereen is er welkom. De koffie of andere drankjes staan klaar!

Het loopt nu wel naar zijn einde.

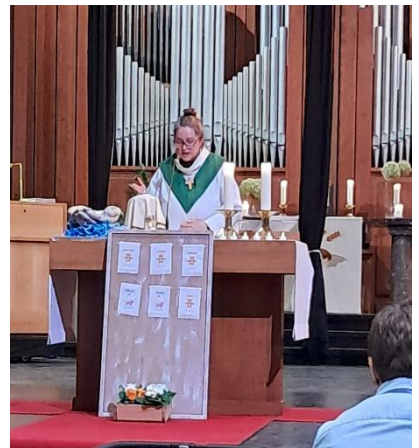
Op zondag 12 juli had er in onze parochiekerk zoals gebruikelijk een viering plaats. Onze trouwe voorganger Sofie Broos ging voor. In het licht van de nakende sluiting van onze kerk zorgde zij zoals steeds voor aangepaste teksten.

In haar homilie benadrukte ze het enorme belang van samen vieren in ons vertrouwd kerkgebouw. Het was de plaats waar zovelen werden gedoopt, hun eerste communie deden, trouwden en afscheid namen. Het doet iets aan een mens te horen dat daaraan weldra een einde zal komen. Er was ook aangepaste muziek van Greet Beysens, een dame die samen met de aanwezigen de psalm en het Halleluja zong. Onze vaste organist Frank Stals en zowaar ook de zoon van onze voorganger bespeelden het orgel.

Aan het einde van deze viering werd een passende bezinningstekst gebracht: *Je kunt een gebouw verlaten, maar niet de warmte, die je er hebt ontvangen. Je kunt een deur sluiten, maar niet de herinneringen die er zijn gegroeid. Je kunt een bladzijde omslaan, maar niet uitwissen wat je leven heeft gevormd. God zaait zijn woord niet in stenen maar in mensen. Mogen we mensen zijn die blijven vriendschap, vertrouwen en hoop zaaien.*

Het was andermaal een waardige viering die werd afgesloten met een mededeling en een oprecht dankwoord van onze voorganger. *“Toen ik jaren geleden de vraag kreeg om de vieringen in deze kerk mee vorm te geven, had ik nooit gedacht hoeveel ze voor mij zouden betekenen. Samen luisteren naar het Woord, samen zingen, samen stil worden, samen vreugde en verdriet delen, dat zijn kostbare momenten geworden. Daarom dankte zij haar gezin, Renilde, onze toegewijde kosteres, Riet, onze dynamische teamcoach en iedereen, die zichtbaar of onzichtbaar heeft meegewerkt aan onze parochie. Jullie inzet was misschien niet altijd opvallend maar wel onmisbaar, Misschien sluiten deuren. Misschien verandert er veel. Maar wat wij hier met elkaar gedeeld hebben, blijft bestaan. Niet in stenen, maar in mensen”.*

In de aansluitende mededeling werd aangekondigd dat het nu echt zover is. Het einde van de kerkelijke vieringen komt nu wel echt in zicht. Van zodra de Vlaamse minister haar besluit heeft ondertekend zal onze kerk aan de eredienst worden onttrokken. Dan is de samenvoeging van de parochies Centrum, Heuvel en Heide definitief een feit. Ons parochieteam wil de publicatie van dat besluit niet afwachten. Zo zal op **de tweede zondag van augustus** om 11u een feestelijke dankviering doorgaan met Sofie Broos, Jos Uitdewilgen en onze laatste eigen pastoor Jos Verhaegen als voorgangers. Nu al nodigt ons team iedereen uit om aan deze viering deel te nemen.

Op **Moederdag zaterdag 15 augustus e.k.** om 11u wordt een plechtige viering gehouden. Onze Oekraïense Priester Mykola Butsiak, die onze pastorie bewoont, zal voorgaan. We hopen er zoals op ons Heer Hemelvaart weer een stemmige viering van te maken. Op deze manier zullen we het kerkelijk leven in onze geliefde parochiekerk waardig afsluiten.

Ons parochieteam

De Heikneuter met dienst!

Kalmthoutenaar Jef Nuytemans zal fungeren als “Heikneuter” op vrijdag 7 augustus tijdens de “Acht van Heide”, om er het gelijknamig biertje mee voor te stellen! Hij is er klaar voor! Meer hierover in onze uitgave van volgende week!

Uit de oude doos

Deze week publiceren we een foto van café-restaurant “*De Kievit*”. Het gebouw is er nog steeds achteraan in de Korte Heuvelstraat, tegenover de Kievitstraat.

Nadien was dit nog vele jaren de woonplaats van de toenmalige schepen Karel Vroom, echtgenote Dasy Dent, en hun kinderen.

*Heide vertelt is een uitgave van
de VZW Heide vertelt.
Redactie: Heidestatiestraat 58/1
2920 Kalmthout
0477/22.24.81
www.heidevertelt.be*

